

وسائل ارتباط جمعی در راه توسعه اقتصاد ملی

نقش آموزشی رادیو تلویزیون ، فیلم و مطبوعات

بیشترین بازدهی را بدهد . از اینجهت است که هدف اصلی طراحان اقتصادی در کشورهای در حال توسعه انتقال هرچه بیشتر سرمایه‌ها و ذخایر نیروی انسانی به این بخش از اقتصاد جامعه است .

بنیای توسعه اقتصادی بردو اصل است : پسانداز و سرمایه‌گذاری در صنعت . برخی از اقتصاددانان رشد اقتصادی را تابعی از سرمایه‌گذاری ملی و بازدهی آن و افزایش جمعیت دانسته‌اند . ولی هیچ‌کس در حال توسعه‌ای قادر نیست تمام سرمایه‌های خود را به بخش صنعت منتقل سازد ، در اینصورت بهترین روش تقسیم سرمایه در بخش‌های مختلف جامعه بطریق متعادل است .

پس مسئله اساسی عبارتست از اینکه يك کشور در حال توسعه چه مقدار میتواند در سودمندترین بخش‌های اقتصادی جامعه سرمایه‌گذاری کرده و تا چه حد قادر است از افزایش جمعیت جلوگیری کند .

در حالیکه نقش تقریبی وسائل نوین ارتباطی مانند رادیو - تلویزیون - سینما و مجلات بر همگان معلوم است . هنوز نقش این وسائل در زمینه توسعه اقتصادی و ملی جوامع در حال توسعه ، در کشور ما تقریباً ناشناخته مانده است ، در حالیکه این نوع وسائل در ایجاد تحولات اقتصادی و اجتماعی عمیق و ریشه‌دار در جوامع انسانی مدت‌هاست ارزیابی و بازشناخته شده‌است .

در آغاز لازمست توسعه اقتصادی را تعریف و مفاهیم اصلی آنرا مطالعه کنیم :

اساس توسعه اقتصادی مبتنی بر افزایش سریع بازدهی است و این نکته ایست که در کلیه تعاریفی که برای توسعه اقتصادی شده است مشترك است . در میان بخش‌های مختلف اقتصادی بخش صنعت بیش از همه بازدهی دارد . صنعت با ماشین عظیم خود قادر است با کمترین نیروی چهار انسانی

یکی از بخش های مهم که باید در آن سرمایه‌گراری شود ، بخش کشاورزی است . ولی برای افزایش تولید و بازدهی اقتصادی بخش کشاورزی احتیاج به ترویج روشهای تازه کشت ، تامین ابزار و وسائل نوین کشاورزی و همچنین تغییر مناسبات تولیدی کهنه و ایجاد تحول در عادات و رفتارهای گذشته و آماده ساختن کشاورزان جهت پذیرش و بکار گرفتن روشهای تازه است :

برای تامین احتیاجات بخش‌های کشاورزی قبل از هر چیز احتیاج به زیربنای اقتصادی مناسب است .

وسائل ارتباطی و حمل و نقل قسمتی از این زیر بنا را تشکیل میدهد. ولی برای تامین احتیاجات و هدفهای فوق باید ذخائر و نیروهای انسانی را بسیج کرد .

آموزش و پرورش هم میتواند بعنوان وسیله اصلی بسیج نیروهای انسانی بصورت يك بخش مستقل در نظر گرفته شود و هم بعنوان هدف بسیج نیروهای انسانی که بنوبه خود آثار مثبتی در سایر بخش‌های اقتصادی جامعه از خود برجای میگذارد .

بدین ترتیب باید گفت چنانچه کسوزی بخواهد از کلیه نیروهای انسانی خود بهره‌برداری کند ، باید اعتبار کافی برای آموزش ، مبارزه با بیسوادی، آموزش مهارت‌های حرفه‌ای تامین بهداشت عمومی ، تهیه مسکن مناسب را در برنامه‌های اقتصادی خود

بقیه در صفحه ۳۸

نقش آموزشی رادیو

بقیه از صفحه ۱۲

پیش‌بینی کند .

در اینجا مسئله تقدم یکی از بخش‌های سد گانه فوق (صنعت - کشاورزی - آموزشی) مطرح نیست زیرا جامعه واحد تام و یکپارچه‌ای است که ایجاد هرگونه تغییر و تحول در یکی از بخش‌ها دگرگونی و تحولی را در سایر بخش‌ها بدنبال می‌آورد . پس طرح‌های توسعه اقتصادی و ملی تنها ایجاد واحدهای صنعتی جامعه را پیش‌بینی و ترکیب می‌کنند . زیرا توسعه اقتصادی و ملی تنها ایجاد واحد های صنعتی نبوده بلکه بمعنی تغییر اساسی در نهاد های جامعه است ، زیرا که ایجاد کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی بدون وجود شبکه ارتباطات و وسائل حمل و نقل بیفایده است . پس توسعه اقتصادی و ملی جامعه ، متلزم ایجاد نظام تازه در کشاورزی ساختن زیر بنای اقتصادی ، بسج نیروهای انسانی از طریق آموزش و پرورش میباشد .

... ولی اینها همه بدزمان احتیاج دارد . این تحولات بخاطر پیچیدگی و حجم سرمایه‌گراری که باید بخاطر آن بشود نمیتواند طی زمان کوتاهی انجام گیرد . زیرا که این عمیق‌ترین شکل تغییر و تحول جامعه انسانی است . و در همین جاست که وسائل ارتباط جمعی و از جمله تلویزیون میتوانند وارد عمل شده و با تجهیز نیروهای انسانی جامعه این تحول طولانی و آرام را تسریع سازد . وسائل ارتباط جمعی خاصه رادیو و تلویزیون امکانات

فراوانی در ترویج رفتارها و رسوم تازه در جامعه دارد و قادر است در بسیاری از موارد به ایجاد روابط نوین انسانی موفق شود .

اینک برخی از امکانات این وسائل را مورد مطالعه قرار میدهیم :

توسعه کشاورزی :

ارزش رادیو و تلویزیون در ایجاد تحول در روستاها مدنهایست باثبات رسیده است . نتایجی که در روستاهای هندوستان بوسیله باشگاههای رادیویی و در ژاپن بوسیله باشگاههای تلویزیونی و سایر کشورهای آسیایی بدست آمده براین امر گواهی میدهد . برنامه‌های رادیوهائی که برای روستائیان هندی بخش میشد ، از اینجهت قرین موفقیت شد که محتویات آن با زندگی و مشکلات روزانه آنها پیوند داشت و همین امر بود که باعث شد روستائیان را به اتخاذ روشهای نوین کشاورزی و بهداشتی و روابط خانوادگی و غیره راغب سازد .

مگر آنکه بطور کلی شیوه کهن زندگی روستائیان متحول شود . پس برنامه‌ای موفق است که هدف آن تنها ترویج روشهای کنت نبوده بلکه ایجاد تحول اساسی در شیوه زندگی روستائیان ، بطور کلی باشد . بهبارت دیگر ازدیاد نیروی تولیدی روستائیان رابطه مستقیم با شرائط بهداشتی ، موقعیت و مقام زن ، چگونگی پرورش کودکان و سایر عوامل اجتماعی دارد و برای ایجاد چنین تحول عمیقی در زندگی روستائیان باید تحول را از نظام ارزشهای آنها ، از اعتقادات و رویه‌ آنها و معیارهایشان آغاز کرد .

ولی هرگز رادیو به ایجاد چنین تحول عمیقی در نظام ارزشهای روستائیان قادر نخواهد بود مگر آنها را بعنوان یک شخصیت تام مخاطب قرار دهد و نه بعنوان عوامل تولید و عناصر تولید کننده .

صنعت :

نقش وسائل ارتباط جمعی در ایجاد صنایع و توسعه آن گرچه بصورت مستقیم نیست ولی در عین حال بطور غیر مستقیم سهم بزرگی در رونق صنعت بعهده دارد . وسایل ارتباط جمعی (رادیو - تلویزیون - مطبوعات -) بعنوان یکی از مراکز عمده جامعه به هماهنگی فعالیتهای اقتصادی ماعدت کرده و اقتصاد پولی را رواج میدهد و با ایجاد وحدت ملی در پیدایش بازار ملی سهم میشود .

و از جانب دیگر وسائل ارتباطی مزبور میتواند با سهمی که در امر راهنمایی و پرورش حرفه‌ای بعهده می‌گیرد به توسعه صنعتی کشور مدد رساند . امکانات وسائل ارتباط جمعی در این زمینه بسیار زیاد است . این وسائل میتوانند نیروهای انسانی موجود را با حرفه‌های گوناگون آشنا سازد و آنها را به تغییر شغل و پذیرش مشاغل تازه پرسودتر برانگیزند و در این امر رهبری کنند .

در زمینه آموزش حرفه‌ای گرچه امکانات رادیو به تنهایی کم است ولی میتوان با توأم ساختن روشهای تحصیل از طریق مکاتبه و ایجاد گروههای سازمان یافته و گماشتن مربیان خاص در باشگاههای رادیویی این نقص را

تأخیدی جبران ساخت . تلویزیون در این زمینه امکانات زیادتری دارد . در تلویزیون بسیاری از کشورها برنامه‌هایی برای آموزش صحیح دامپروری ، شیردوشی ، سیم‌کشی ، جوشکاری و لوله‌کشی وجود دارد .

یکی از موانع توسعه صنعتی و بطور کلی رواج صنعت در کشور های در حال توسعه کمبود نیروی کار - ماهر است . سهم تلویزیون در آموزش حرفه‌ای بسیار زیاد است و این امر ثمرات نیکویی برای اقتصاد کشور ببار می‌آورد . پس بطور کلی وسائل ارتباط جمعی در زمینه های زیر میتواند به توسعه اقتصادی و ملی کشور باری رساند .

۱- با ترویج روشهای نوین تولید کشاورزی در روستاها .

۲- با افزایش قدرت بازدهی نیروهای انسانی .

۳- با ایجاد سازمانهای تازه صنعتی و اداری .

۴- با افزایش مصرف و رونق اقتصاد پولی .

آموزش

امکانات و وسائل ارتباط جمعی در امر آموزش و بسپج نیروهای انسانی از آنچه درباره کشاورزی و صنعت بر شمرديم بیشتر و متنوع تر است : وسائل ارتباط جمعی خاصه رادیو و تلویزیون قادر است در سطوح مختلف آموزش مورد استفاده قرارگیرد .

آموزش دبستانی و دبیرستانی

رادیو و تلویزیون ب چهار صورت میتواند در آموزش دبستانی مداخله

کند .

الف : کامل تر و فنی تر ساختن دروسی که معلم میدهد بوسیله نمایش تصاویر و مدارك خارج از متن کتاب و ایجاد رابطه میان مواد درسی و دنیای واقعی .

ب : تدریس مستقیم دروس : این شیوه آموزش خاصه در شرائطی که مراکز آموزش کشور از وجود معلمین و مربیان ورزیده و باتجربه باندازه کافی بی بهره است و یا دسترسی به کتاب درسی مشکل و یا محتویات آن کهنه شده است توصیه میشود .

ج : تربیت معلم : تربیت معلم بوسیله رادیو و تلویزیون هم میتواند بعنوان هدف قرارگیرد و هم وسیله‌ای که بطور غیر مستقیم در ارتقاء سطح آموزش دبستانی و دبیرستانی اثر می - گذارد . در اینصورت باید آنرا بامکاتبه همراه ساخت .

د : با استفاده از رادیو و خاصه تلویزیون که تاثیر بیشتری بر شاگردان دارد ، میتوان کلاسهای در هوای آزاد ترتیب داد . آموزش در موارد فوق الذکر مستلزم وجود مدرسه و معلم بود زیرا در روشهای فوق نقش رادیو و تلویزیون اصلاح و تکمیل مواد درسی بود که معلم بشارگرد میاموخت . و نباید فراموش کرد که بسیاری از کودکان به علت فقدان و کمبود مدرسه از آموزش دبستانی و دبیرستانی بی بهره میمانند .

تجربیهاتی که رادیو و تلویزیون در این (NHK) در امر آموزش دوره دبیرستانی از طریق مکاتبه و (Telescuola) در ایتالیا بدست آورده است قابل اهمیت است .

آموزش دانشگاهی

استفاده از تلویزیون در آموزش دانشگاهی بصورت مدار بسته جالب و ثمر بخش است ولی با توجه به کمبود مدارس عالی و فنی در کشور میتوان با کمک رادیو و تلویزیون آموزش عالی را خاصه در زمینه‌های فنی از محدودته دانشگاه بیرون برد و بگسترش آن یاری کرد . بسیار کسان هستند که بعلا بعد مسافت یا گرفتاری و یا مهمتر از همه عدم گنجایش دانشگاه نمیتوانند بدانشگاه راه یابند . چه بسا افراد را که از این طریق میتوان از تحصیلات عالی بهره مند ساخت .

در حال حاضر باید توجه داشت که ایجاد فرستنده‌های از نوع دانشگاهی میتواند گام مهمی در اشاعه دانش و فرهنگ در کشور بحساب آید .

آموزش بزرگسالان

در امر آموزش بزرگسالان خاصه رادیو ارزش آموزشی زیاد دارد زیرا از طریق تماس با افرادی که در گوشه و کنار کشور زندگی میکنند میتوان در آنها احساس مشارکت بوجود آورد . و البته از جهت سیاسی و اجتماعی ایجاد روح مشارکت در افراد يك ملت اولین قدم در راه نوسازی و تحول کشور است .

رادیو و تلویزیون وسائل اصلی پخش خبر و اطلاعات در جامعه امروز را تشکیل میدهد . بکلام دیگر برای افرادی که در نقاط دور دست کشور زندگی میکنند برای بیسودی و برای طبقاتی که حتی با وجود با سواد استطاعت خرید روزنامه‌ها را ندارند رادیو و تلویزیون لفظاً ورق بزنید

غالباً وسیله آشنائی با حوادث و جریانات داخل و خارج از کشور است .

اطلاعات و اخبار ، افکار عمومی را تحت تاثیر قرار داده و شکل میدهد از اینجهت بخش خبر بیش از هر برنامه دیگر در آموزش عمومی توده مردم موثر می باشد .

همچنین عملاً برنامه های عمومی چون موسیقی ، نمایشنامه و سایر برنامه های سرگرم کننده از اهمیت تربیتی زیادی برخوردار است .

مهمند چنانچه برنامه های منظمی بآموزش بزرگسالان در رادیو و تلویزیون اختصاص داده نشود هرگونه کوشش از طریق این وسائل در راه بسیج نیروهای ملی بی ثمر است .

ساده کردن علوم

عصر ما شاهد ازبین رفتن انحصار علم توسط طبقات ممتاز و پاكور های خاصی است . برای آشنا ساختن قشر وسیعی از مردم بیسواد با مبانی علوم و نتایج اختراعات رادیو و تلویزیون قادر است سهم مهمی بعهده گیرد .

ما در عصر دانش و تکنولوژی زندگی میکنیم . از آنجا که تمام افراد بیک اندازه حق دارند جهانی را که در آن زندگی میکنند بشناسند ساده کردن علوم و فنون امر ضروری و اجتناب ناپذیر است . تلویزیون از نظر گزارش و نمایش و بیان دست آورده های علمی و تحقیقات و قابل رویت ساختن پدیده های پیچیده طبیعی فیزیکی و شیمیایی امکانات وسیعی دارد .

ب - **تعلیمات اجتماعی و مدنی :**
اساس تعلیمات اجتماعی و مدنی بر آشناساختن مردم با مظاهر انسانیت

و بشر دوستی است و هدف چنین آموزشی وحدت ملی و تفاهم بین المللی است . وظیفه چنین آموزشی ترغیب افراد يك جامعه است بشارکت فعال و قبول مسئولیت در مسائل عمومی است .

رادیو و تلویزیون و مطبوعات از طریق گزارشها و اخبار تفسیرها و مواجه ساختن رهبران جامعه با شنوندگان و تماشاگران خود مردم را از جریانات سیاسی **مطلع** و مسائل پیچیده سیاسی و اجتماعی را برای آنها قابل فهم میازد . حضور مسئولین و نمایندگان دولت و موسسات (از قبیل مجلس ، وزارتخانهها و غیره) و موسسات عمومی (مدرسه ، مراکز بهداشتی و غیره) در برابر رادیو و تلویزیون بدگمانی ابتدائی را در مردم از بین میبرد و اعتماد ایجاد میکند .

در افراد روح افتخار و سربانندی ملی و جمعی بوجود میآورد و آنها را بشرکت در امور اجتماعی و سرنوشت کشور خویش ترغیب میکند .
وسائل ارتباطی جمعی خاصه تلویزیون بخاطر شیوه زنده و جالب نمایشهای خود قادر است بسرعت رفتارهای تازه در زمین بهداشت و تغذیه درمیان جمع کثیری رواج دهد . نتایجی که از نلگلوبها در هندوستان و طرحهای آزمایشی که از طرف یونسکو در داکار و سنگال اجرا شده موبد این امر است .

آموزش زنان کلید اصلاح وضع خانواده و بچه داری و سایر امور مربوط به خانواده است . در این زمینه رادیو و تلویزیون یعنی تنها وسائل ارتباط جمعی که میتواند به کانون خانواده و طبقات بیسواد جمعیت

راه بیابد موثرترین و بهترین وسیله تربیتی است . برنامه زن بطور کلی میتواند به زنان و مادران کمک کند تا خود را با شرائط تازه جامعه هماهنگ سازند .

رادیو و تلویزیون نه تنها میتواند در تمام امور اجتماعی از تهیه آب گرفته تا برنامه ریزی شهرها از پرورش کودکان تا تامین رفاه کهنسالان مردم را مطلع سازد بلکه قادر است افراد را به اتخاذ عمل وادار سازد .

رادیو و تلویزیون و سینما در میان جوانان از محبوبیت خاصی برخوردار است و بدون شك بر آنها تاثیر قابل توجهی میگذارد . گرچه درباره میزان تاثیر این وسائل بر نوجوانان و جوانان بین دانشمندان و جامعه شناسان اختلاف نظر وجود دارد ولی آنچه مسلم است از یکطرف وسائل ارتباطی ، مسئله جوانان را پیچیده تر میازد و آنها را از فرهنگ پدران و مادران خود بیگانه میسازد ، و از نقطه نظر اخلاقی و اجتماعی عقاید زبان آوری بدانها القا میکند . و از جانب دیگر همین وسائل ذهن جوانان را نسبت بدواضع داخل و خارج کشور روشن میکند و بدانها کمک میکند که راه خود را در زندگی ، چد در زمینه شغل وجد امور دیگر سهلتر بیابند .

بدین ترتیب طرح برنامه هایی که جنبه بدآموزی برای جوانان نداشته باشد مسئله ایست که متساویا به مسئولین وسائل ارتباطی مذکور و پرورشکاران و والدین مربوط است و در این زمینه باید میان آنها همکاری وجود داشته باشد .

در خاتمه نقشی را که وسائل ارتباط جمعی نوین خاصه تلویزیون و نشریات نوسوادان برای پیکار با بیسوادی و ریشه کن کردن آن میتوانند بهمه بگیرد نباید از نظر دور داشت .

لزوم و اهمیت تحقیقات ارتباطی :

در خاتمه این گزارش لازمست سخنی کوتاه درباره لزوم و اهمیت تحقیقات ارتباطی به میان آید . بعضیها معتقدند که در کشورهای در حال توسعه که باهزاران مشکل و مایل عملی و ضروری روبرو هستند تحقیقات ارتباطی سنجش افکار جنبه تجملی و غیرضروری دارد . اینک باید دید که چرا این نوع بررسیها برخلاف قول این دسته کاملاً جنبه حیاتی و ضروری برای توسعه اقتصادی ، اجتماعی کشورهای در حال توسعه دارد . بقول « شرام ۱ » جامعه شناس معروف امریکائی میتوان چهار دلیل عمده برای اهمیت این کار ارائه داد .

۱- کشوری که میخواهد در راه دشوار تحول و دگرگونی اجتماعی قدم بگذارد ترجیح میدهد که در روز روشن حرکت کند و طالب آنست که حقایق امور برایش تا آنجا که ممکن است روشن باشد زیرا این روشنی باو کمک خواهد کرد تا در راه تحول سریعتر و بااطمینان بیشتری پیش رود .

حقیقت این است که بعضی از گروهها آمادگی بیشتری برای تحول دارند و برخی دیگر در برابر

دگرگونی مقاومت میکنند . براساس این امر کیفیت و کمیت اطلاعاتی که باید در اختیار هر گروهی گذاشت متناسب با ساختن آن گروه بر حسب زمان و مکان متفاوت است .

تحقیقات ارتباطی بما میگوید که با این گروه چطور مواجه شویم ، بآن گروه چه بگوئیم و برای گروه سوم چه مسائلی را مطرح سازیم تا تمام گروهها اعم از مقاوم یا پیشرو در تحولات جامعه شرکت کنند . بکلام دیگر ارزیابی پیامی که باید در اختیار گیرندگان پیام گذارده شود بستگی تمام با اطلاعاتی دارد که از آنها حاصل میشود در اینجا این اطلاعات پایه و مبنای کار است .

۲- برای يك کشور در حال توسعه تامین اعتبارات جهت انجام برخی از اقدامات بی نتیجه و غیر موفق امکان پذیر نیست . از اینجهت باید قبلاً همه چیز ارزیابی و پیش بینی شده باشد .

۳- در جوامع در حال توسعه گروه استفاده کننده وسایل ارتباطی و همچنین شرایط زندگی سخت متنوع و مختلف است . بعلاوه اطلاعات دقیقی درباره آنها وجود ندارد .

در کشورهای در حال توسعه وسایل ارتباط جمعی غالباً وسایل تازه ای هستند و از این جهت « پیش بینی » برای آنها بسیار مشکل است . مشکل دیگری که وسایل ارتباط جمعی در این گونه جوامع با آن مواجه است عدم هماهنگی گروهی است چه در این گونه جوامع گروهها و ساکنین نواحی مختلف کمتر امکان تماس و آمیزش با یکدیگر را دارند و بهمین

جهت آداب و رسوم و فرهنگشان متنوع و گوناگون باقی میماند و در نتیجه طبیعی است که استفاده کنندگان وسایل ارتباطی هم در این جوامع نمیتوانند یک دست و هم شکل باشند .

مشکل دیگری که در این جوامع دیده میشود شکاف عظیمی است که میان متصدیان و کارکنان وسایل ارتباط و عامه مردم وجود دارد اغلب آنها که در ممالک اروپائی و یا امریکائی تحصیل کرده اند و با ارزشهای فرهنگ آن کشورها آشنائی پیدا کرده اند . آشنائی بیشتری به فرهنگ جوامع اروپائی و امریکائی دارند تا به فرهنگ کشاورزان و ساکنین روستاهای کشور خود .

تحقیقات ارتباطی خود وسیله موثری است که این افراد با مردم و شیوه زندگی آنها بیشتر آشنا شوند و به احتیاجات آنها بیشتر پی ببرند و برنامه های خود را بر اساس آن تنظیم کنند .

۴- وسایل ارتباطی جدید خاصه ایجاب میکند که مسئولین آنها ارتباط نزدیک و دائمی با تماشاگران ، شنوندگان ، و خوانندگان پیام های خود داشته باشند . آنچه تذکرش مهم است اینست که جوامع در حال رشد بعلت توسعه سریع به اطلاعات فراوانی در مرحله تحول احتیاج دارند آنها باید چیزهای بسیار زیادی در تمام زمینه ها از مسایل اجتماعی و سیاسی گرفته تا بهداشت و خانه داری یاد بگیرند تا قادر باشند خود را با این تحولات سریع هم آهنگ سازند . ولی وسایل ارتباطی بنوبه خود آتقدرد جوان لطفاً ورق بزنید

نقش آموزشی

هستند که نمیتوانند بحکم تجربیات قبلی مردم را در راه توسعه فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی درست‌راهنمایی کنند: منابعی که برای تنظیم این گزارش مورد استفاده قرار گرفته است :

* ۱- برای اطلاع بیشتر مراجعه شود به کتاب اطلاعات و توسعه ملی نوشته ویلبر شرام .

1 - L'information et le développement national W. Schramm (UNESCO).

2 - Radio and television in the service of education and development in Asia (UNESCO).

جوانی و دگرگونی

بقیه از صفحه ۱۳

و تعصبات دینی بچشم میخورد زیرا بسیاری از پدران و مادران در ظاهر با اینگونه تبعیضات و تعصبات مخالفت می‌کنند لیکن به فرزندانشان اجازه نمی‌دهند با فردی از نژاد یادیانت دیگر باب دوستی و معاشرت باز نمایند در مسائل سیاسی و دیگر مسائل اجتماعی نیز این اختلاف بین عقیده و عمل بسدت محسوس است .

آخرین خصیصه جوانان فوق‌مدرن روش ملایم و غیر خصمانه ایست که در تظاهرات و برخوردهای خود درپیش گرفته‌اند . هیپی ها از هرگونه شدت عمل احتراز میکنند بلکه میکوشند تا خصومت و اختلاف از میان برخیزد و این صفت در دسته‌گلهائی که به افراد پلیس تعارف میکنند و درعارشان مبنی بر اینکه جنگ نکنید بلکه عشق بورزید بخوبی منعکس میگردد ●

عصیان فاقد اصالت بقیه از صفحه ۳۲

در کشورهایی ، مانند کشور ما ، که چنین هواپلی وجود نداشته ، «مسأله جوانان» و «عصیان» آنها فاقد اصالت است .

نزديك دو قرن است از آغاز صنعتی شدن غرب میگذرد . غرب بحد کافی در تکنیک و صنعت پیشرفت نموده و عوارض ناشی از ماشینیسم و تمدن صنعتی ، بشدت ، گریبانگیر آن شده است . با جنگهای وحشتناکی نظیر جنگ جهانی اول و دوم روبرو بوده است . جنگ جهانی اول چهار سال و جنگ جهانی دوم شش سال بیشتر طول نکشید . ولی همین چند سال کوتاه کافی بود که اساس فکری جامعه غرب را دگرگون سازد . فی‌المثل پدر آمریکایی یا آلمانی متوجه شد که دیگر فرزند او حرفهایش را نمی‌فهمد و حرفهای تازه تری مطرح میسازد که حیرت‌انگیز است . بیش از یک ربع قرن از جنگ جهانی دوم نگذشته است ، ولی نسل امروزی آلمان - که جنگ را بچشم خود ندیده است - با افکار نسل قبلی بشدت احساس بیگانگی مینماید .

جنگ و ویرانیهای آن ، دگرگونیهای زیربنا و روبنا ، پیشرفت حیرت‌انگیز تکنولوژی ، ماشینیسم و عوارض ناشی از آن وبالاخص فاصله عظیم و وحشتناک بین ترقی‌مندیات و توسعه مادیات ، و انگیزه‌های دیگر ، عامل بروز تضاد فکری و عقیدتی بین دو نسل گردیده و باعث شده که مسأله جوانان بنحوی حد مطرح گردد .

ولی در کشور ما مسأله‌ای بنام «جوانان» یا «عصیان جوانان» و یا نسل نو ، نمیتواند اصالت داشته باشد . زیرا همانطور که اشاره شد ، عواملی که در غرب باعث بوجود آمدن این مسأله شد ، در کشور ما ، وجود نداشته است . در جامعه‌ای زندگی میکنیم که تازه در راه صنعتی شدن گام نهاده است . این آغاز راه است و طبعاً هنوز گرفتار عوارض و عواقب ناشی از تمدن صنعتی نشده‌ایم . با جنگهای بزرگ ، بنحو ملموس و بطور تجربی - بمعنای اخص کلمه - روبرو نشده‌ایم ، هرچند که از زیانهای ناشی از آنها ، بی‌بهره نبوده‌ایم . تا چند سال پیش ارزشها

بقیه در صفحه ۵۲